

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

55. évfolyam, 152. szám

Ára: 50 fillér

Szerda, 1965. június 30.

Csongrád megye exporttermelésének helyzetéről és növelésének lehetőségeiről

tárgyalt tegnapi ülésén az MSZMP Csongrád megyei bizottsága

Az MSZMP Csongrád megyei Bizottsága tegnap Szegeden ülést tartott. A pártbizottság tagjai és a meghívott szakemberek az ülés előtt részt vettek a megyei exportkiállítás megnyitóján. A pártbizottság ülésén Györi Imre elvtárs, a megyei pártbizottság első titkára köszön-

totta a pártbizottság tagjait, póttagjait, a külkereskedelmi vállalatok képviselőit. Ezután Rózsa István elvtárs, a megyei pártbizottság titkára jelentést terjesztett elő a megye exporttermelésének helyzetéről és növelésének lehetőségeiről.

zési lehetőségeiről. A lehetőségekhez mérten segítsék elő a vállalatok piackutató munkáját, anyagilag és erkölcsileg ösztönözzék a vállalatokat.

A mezőgazdasági export további növelésével kapcsolatban a beszámoló kitér arra, hogy szükséges továbbfejleszteni a megye hűtő- és raktárkapacitását. Az exportra alkalmas áruk mennyiségének és minőségének növelésére az egyik legnagyobb tartalék a növényvédelem helyes megszervezése, időben és jó minőségben való elvégzése. A növényvédelmet ki kell terjeszteni a házikertekre és szórványgyümölcsösökre is. Meg kell oldani a növényvédelmi kisgépellátást, az alkatrészutánpótlást és a gépjávitást. Ennek jelentőségét aláhúzza az a tény is, hogy a megyéből exportra kerülő gyümölcs jelentős része a szórványgyümölcsösökben és a házi kertekben terem. A zöldség-, gyümölcsexport növelése azt kívánja, hogy rövidüljön az áruk feldolgozási ideje. Ennek érdekében továbbra is alkalmazni kell az elmúlt évben bevezetett módszereket, amely szerint a nagy tömegű áruval és elegendő munkaadóval rendelkező tsz-ek maguk válogassák, csomagolják és rakják vonabra az exportra alkalmas termékeket.

A beszámoló végezetül az azzal foglalkozott, hogy az exportminőségű áruk termelésének alapvető tartaléka a minőségi vetőmag. Már az idén meg kell alapozni a jövő évi exporttervetek azzal, hogy a tsz-ek gondoskodnak saját részükre a tájjellegnek megfelelő vetőmag megtermeléséről. A szabadföldi primőrözség-termelés érdekében alkalmazni kell a tápkockás palántanevelést. A korábbi években a megyéből jelentős mennyiségű aprómag, főleg lucernamag került exportra. Ez a termelőtevékenység az utóbbi években visszaesett. Az eddiginél gyorsabb és hatékonyabb intézkedések szükségesek ahhoz, hogy a lucernatermelés a korábbi évek szintjére emelkedjen.

Exportunk az országos átlagnál kedvezőbben alakult

Beszámolója bevezetéseként emlékeztette az ülés résztvevőit a Központi Bizottság tavaly decemberi határozatának arra a tételére, amely célul tűzte ki az ország nép gazdaság külkereskedelmi teljesítményének javítását, az export fokozását és az import felhasználás mérséklését. Megyénkben az országos átlagnál kedvezőbben alakult az exporttermelés. Az exportértékesítés meghaladta a termelés fejlődését, mert amíg 1960-tól 1964-ig a termelés 55, a külkereskedelmi értékesítés 74 százalékkal haladta meg a négy évvel korábbit. Módosult a megye export szerkezete is. 1960-ban az export 48 százalékát az élelmiszeripar adta, jelenleg már 52 százalékát adja. Viszont jelentősen csökkent a gépipari export aránya. Míg négy évvel ezelőtt a megye exportja 35 százalékban tőkés, 65 százalékban baráti országokra irányult, tavaly már exportunk 56 százaléka irányult tőkés országokba. A tőkés export aránya legnagyobb mértékben a textil- és ruházati iparban nőtt. Tavaly a megye vállalatai exportterveket 105 százalékra teljesítették. Az idei terv is jelentős exportot irányoz elő, azonban az első negyedében a megye vállalatai és szövetkezetei exportterveiket csak 98 százalékra teljesítették. A lemaradás jórészt anyagellátási problémákkal magyarázható.

Importanyag helyett hazai

Az exportra is termelő vállalatok jelentős mennyiségű import anyagot használnak fel, főként a faipar, a textilipar és gépipar. Számos vállalatnál törekednek az import anyagok hazai anyaggal való helyettesítésére. A Szegedi Minőségi Cipőgyár például importot helyettesít a műbőr beragasztó bélesztel. Más vállalatoknál is kezdeményezések történtek.

Ezután a beszámoló arról szólt, hogy jelentősen javult az exporttermékek minősége. Néhány termelőegység-nél azonban még elegendő a reklamáció. A termékek eladhatóságának feltételét gyakran rontja az áru nem megfelelő csomagolása is.

A vállalatok egyrésze új termékeket bocsát piacra. A Hódmezővásárhelyi Divat-Kötöttáru gyár sok korszerű, új fazonnal rendelkezik. A Makói Mezőgazdasági Gépgyár exportra is termel univerzális borsóarató gépet, s az idén mutatja be a zöldborsófejtő gépet. A Pannónia Szőrmeáru gyár szegedi üzemegeisége áttért a deviza érdekeltiségi rendszerre. Általában a vállalatok törekednek az anyagi ösztönzés-

re, célprémium és jutalom formájában. Ezek az anyagi ösztönzők a mennyiség, a minőség, a határidő, a választékbővítés, az exportterv túlteljesítése, az új termékek bevezetése, a biztonsági tartalék csökkentése irányában hatnak. Az exporttermelés fejlesztésére jelentős összegeket használtak fel, ezek egy része összefügg a vállalatok általános rekonstrukciójával, korszerűsítésével. Mindezek ellenére a vállalatok közel sem használják ki exportjuk növelésére, a választék bővítésére és a minőség javítására saját erőforrásaikat, valamint az exportfejlesztési alap lehetőségeit.

Exportáljunk gazdaságosan

Az exportra is termelő vállalatok többsége exportgazdaságossági számításokat nem végez, mert a megfelelő mutatók nem állnak rendelkezésükre. Ezért első sorban a külkereskedelmi vállalatok marasztalhatók el, amelyek a megfelelő mutatókat nem bocsátják a vállalatok rendelkezésére. Ennek ismerete viszont elősegítené a gazdaságosság érdekében hozandó intézkedéseket.

A továbbiakban a beszámoló kitért arra, hogy egyes vállalatoknál az exporttermékek költségszintje magasabb volt az elmúlt évben a vállalat átlagos költségszintjénél, bírálta, hogy egyes vállalatoknál év végén sok volt a jogilag átvett, de az ország területén belül maradt export-árúkeszlet. Kitért arra, hogy sok nehézséget okoz a szállítási szerződések jelenlegi rendszere. Nehézesen alkalmazkodik az export a külföldi igényekhez. Noha javult a termelő és külkereskedelmi vállalatok kapcsolata, ezek a vállalatok egyre több tájékoztatást adnak a külföldi piac igényeiről, véleményt mondanak a termékekről, a kapcsolatot még nem kielégítő.

Jelentős devizaforrás a mezőgazdasági export

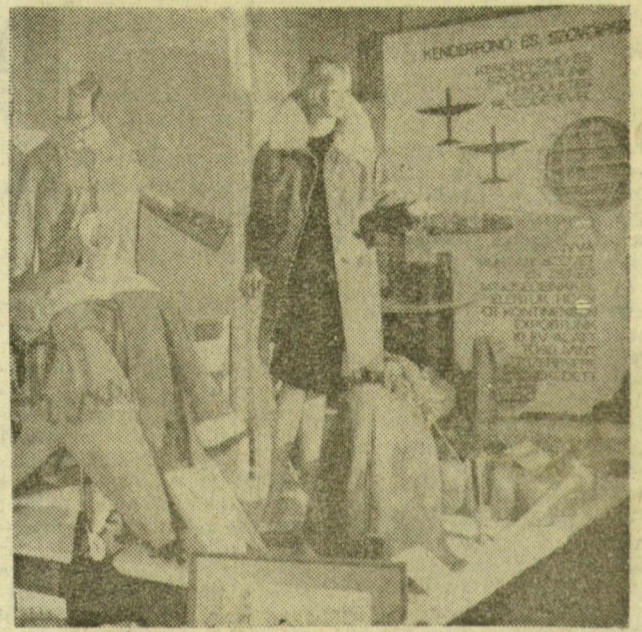
Mezőgazdasági exportunk a népgazdaság jelentős nyugati valutaforrása. Ez az export a következő években nagymértékben növekszik. Megyénk adottságai kedveznek a korai szabadföldi zöldségtermelésnek. Ennek alapjául szolgál szocialista mezőgazdaságunk, amely nagyrészt már megteremtette a nagyüzemi zöldségtermelést és fejlesztette a gyümölcs-termelést is. Idei mezőgazdasági exportunk magasabb a tavalyinál. Zöldségexportunk túlnyomó részét, s a gyümölcsnek felét

már a szövetkezeti gazdaságok adják. A többi az egyéni és háztáji gazdaságokból származik. Mezőgazdasági termelésünkben legfontosabb exportcikk a vöröshagyma, amelyből az idén 800 vagonnal többet exportálunk, mint tavaly. A vöröshagyma a megye összes mezőgazdasági exportjának több mint 60 százalékát képezi, s az országos hagymaexport 70 százaléka megyénkben származik. Az exporthoz és a belső szükséglethez elegendő a vetésterület, a termőterület növelését azonban gátolja, hogy a termelési folyamatok nincsenek gépesítve és a növényvédelem sem megoldott, a feldolgozó és raktárkapacitás is szűkös. A tőkés export csomagolása, méretezése igényes, ennek érdekében a válogatási és csomagolási munkafolyamatot erőteljesebb gépesítésre lenne szükség. A másik legnagyobb volumenű exportcikkünk a zöldpaprika. A szerződött terület a tervezettnél nagyobb, s zöme öntözéssel kerül megtermelésre. A karalábéexport 80 százalékát megyénk adja. Retekből az országos exportnak 70, salátából 70-80 százaléka a megyéből kerül ki. Az őszibarackexport évente változó mennyiségű. Problémát okoz, hogy a külkereskedelem kereslete a sárgahúsú fajta irányába tolódik, míg a termő fák kétharmada fehér húsú fajta. Ezt a problémát az új telepítésekkel már figyelembe vették. Gondot okoz az export célra felvásárolt és csomagolt őszibaracknál esetenként a hűtőkocsi és a jég, az elegendő hűtőtér hiánya.

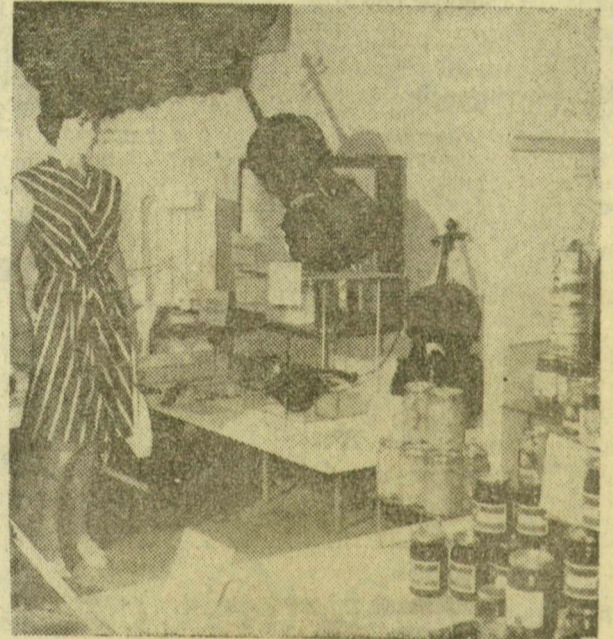
A pártszervezetek feladatai

A beszámoló megállapította, hogy megyénkben nagyobbak a lehetőségek az exportra annál, amit a vállalatok ez évi tervükben előirányoztak. Az alátérvezés azt mutatja, hogy még nem minden kommunista vezető értette meg az exportra történő termelés jelentőségét, mint hazánk fizetésmerlege állandó javításának fontos eszközét. A kommunista gazdasági vezetők, a pártszervezetek, valamennyi szakember figyelmét felhívja a megyei pártbizottság arra, hogy mind az élelmiszer, mind a textil-, textilruházati, vas- és fémparban, valamint a könnyűiparban jelentősek az exportálási lehetőségek. Az exporttermelés további lehetőségeinek kihasználása érdekében azonban szükséges, hogy mind a Külkereskedelmi Minisztérium, mind a külkereskedelmi vállalatok az eddiginél nagyobb segítséget adjanak az illetékes párt- és gazdasági szervezeteknek, rendszeresítsék a tájékoztatókat a külföldi igényeiről, a termékek elhelye-

Exportcikkek kiállítása

A Vásárhelyi Divat-Kötöttáru gyár és a Pannónia Szőrmeáru gyár exporttermékei a kiállításon

(Somogyiné felv.)

Előtérben a Szegedi Konzervgyár közkedvelt készítményei, háttérben a Szegedi Hangszergyár exportgyártmányai

A Csongrád megyei, szegedi üzemek, szövetkezetek évről évre nagymennyiségű árut exportálnak külföldre. Ez köztudott, mégis így összegyűjtve, ahogyan a Juhász Gyula Művelődési Otthonban látható, még nem találkozhattunk vele. A kitűnő kiállítást a megyei pártbizottság kezdeményezésére az SZMT hívta létre, mintegy reprezentálva Szeged és a megye iparának, mezőgazdaságának erejét. Együttal arra is ráterelte a figyelmet, hogy az exportlehetőségek kihasználása, a kiviteli cikkek minőségének és mennyiségének fokozása mennyire fontos a népgazdasági és a helyi érdekek szempontjából.

Összesen 46 kiállító, közöttük 17 minisztériumhoz, három megyei, illetve a városi tanácshoz tartozó vállalat, 18 kisipari, 5 háziipari szövetkezet, a MEK és két magán kisiparos mintegy 600-650 termékkel vonultat fel igen izéles, hatóság elredezésben. Szerepelnek a már hagyományos exporttermékek, mint például a szalámi, paprika, a kenderáru, a női és férficipők éppúgy, mint az újak, a beépíthető konyhabútor, a mérő- és csomagoló automata, a hűtőpult, a zsebben elférő szerszámkészlet, s még hosszan lehetne a felsorolást folytatni. A város és a megye nehéz-, könnyű- és élelmiszeripara egyaránt sok szép árut exportál. Szembetűnő a szövetkezetek számos, aránylag kis anyagráfordítással készülő exporttermékei és a mezőgazdaság gazdag kiviteli listája, melyben gyümölcsből, vadig, csaknem ötvenféle áru szerepel.

A kiállítás keddi, tegnapi megnyitóján részt vettek a megyei pártbizottság tagjai, a megyei és a városi tanácsok, az SZMT és a szakszervezetek megyei bizottságának, az exportcikkek gyártói és a külkereskedelmi vállalatok képviselői. Megnyitót dr. Németh Lajos, az SZMT mb. vezető titkára mondott.

A kiállítás péntek estig mindennap délelőtt 10 órától este 6 óráig belépődíjmentesen megtekinthető.

Vita a beszámoló felett

Érdekes és tartalmas vita alakult ki a beszámoló fölött.

Dr. RÉVÉSZ JÓZSEF (Komplex Külkereskedelmi Vállalat). Többek között arról beszélt, hogy miután a megye az élelmiszeripar egyik központja, helyes lenne fontolóra venni, az élelmiszeripari gépgyártás nagyobb mértékű fejlesztését. A megye üzemei által szállított exporttermékek kielégítése kielégítő, alig van reklamáció. A lehetőségek azonban a jelenlegi kihasználtságnál sokkal nagyobbak. Ezután részletesen beszélt, hogy a megye egyes üzemeitől mit vár a külkereskedelem.

SCHRAMKÉ GYÖRGY (HUNGAROTEX) felszólalásában hangsúlyozta, hogy a Szegedi Kenderfonó és Szövőipari Vállalat által termelt zsinór és fonál minősége nemzetközi hírnévként örvend. Hazánk 14 fejlett és 14 fejlődő országba exportál ken-

dertermékeket. A tőkés országokba irányuló export a tavalyihoz képest négyeszeresére nőtt. A készáru kivül növelni lehetne a kenderkoc- exportot is, ehhez azonban tanácsolja, hogy a megyében jövőre növeljék a kender vetésterületét. Kitért felszólalásában arra, hogy a külkereskedelmi vállalat a piackutatásba a szegedi üzem szakembereit is bevonta.

KNEIFEL JÓZSEF (Tisza-Bátoripari Vállalat) főmérnök szövegében, hogy még mindig kevés az üzem rekonstrukciós tervének jóváhagyása. A nagyobb volumenű export előfeltétele az épület- és gépi beruházás. Az üzem dolgozói törekednek az importanyag csökkentésére, a gazdaságos termelésre. Kiemelt, hogy egyre javul az importot helyettesítő magyar farostlemezek minősége, amely rossz minősége miatt egy időben nagyon hátráltatta a gazdaságos exporttermelést.

LÁDA ERNŐ (Hódmezővásárhelyi Majolikagyár) igazgató arról beszélt, hogy a kerámiaexport rendkívül gazdaságos, ez a termék mindössze 6-8 százalékos importot tartalmaz, lehetőség volna az export fejlesztésére, ehhez azonban az üzem bővítésére, beruházásra volna szükség. Élesen szóvá tette, hogy a gyár szakemberei nem jutnak el a nemzetközi piacra, pedig a piac ismerete elengedhetetlen a versenyképességhez. Szóvá tette csomagolástechnikánk elmaradottságát.

ÁRVAI JENŐ (Hódmezővásárhelyi Divat-Kötöttáru gyár) igazgató bevezetőben arról beszélt, hogy Közép-Európának ez a legnagyobb ilyen jellegű gyára, a HUNGAROTEX-TRICOTEX külföldi exporttermelést.

(Folytatás a 3. oldalon.)